

## Λόγος Α΄: Ομολογία ορθόδοξου πίστεως αγίου Μαξίμου Γραικού (Άγιος Μάξιμος ο Γραικός)

/ [Πεμπτούσία](#)



**Λόγος Α΄: Ομολογία ορθόδοξου πίστεως, με την οποία ο όσιος Μάξιμος πληροφορεί περί του Ιησού Χριστού κάθε ορθόδοξο ιερέα και ηγεμόνα ότι ο ίδιος είναι όντως ορθόδοξος μοναχός και τηρεί στο ακέραιο την ορθόδοξη πίστη χωρίς την παραμικρή αλλοίωση.**

«Απρόσκοποι γίνεσθε και Ιουδαίοις και Έλλησι και τη εκκλησία του Θεού» [1], λέγει ο θείος και αληθής λόγος του αποστόλου. Πως κατορθώνουμε όμως κάτι τέτοιο, αν όχι με την αληθινή ορθόδοξη πίστη, τον τίμιο και θεάρεστο βίο και την επιμελή τήρηση των θείων εντολών του Κυρίου και Σωτήρα ημών Ιησού Χριστού; Όπως λέγει δε ο άγιος Ιακώβος ο αδελφόθεος πως: «η πίστις χωρίς των έργων νεκρά εστιν» [2], έτσι και τα έργα χωρίς αληθινή πίστη είναι το ίδιο νεκρά. Σύμφωνα πάλι με τους λόγους του Μεγάλου Βασιλείου ο άνθρωπος του Θεού πρέπει να είναι τέλειος και στο ένα και στο άλλο [3]. Αμήν!

Επειδή ορισμένοι, χωρίς φόβο τολμούν να με αποκαλούν αναιτίως και για λόγους άγνωστους σε μένα, αιρετικό, εχθρό και προδότη του θεοφυλάκτου ρωσικού



κράτους, έκρινα απαραίτητο και συνάμα δίκαιο να απαντήσω εν συντομία, ώστε να διαβεβαιώσω όσους με συκοφαντούν κατηγορώντας με αδίκως, ότι με την Χάρη του Θεού μας Ιησού Χριστού είμαι κατά πάντα ορθόδοξος χριστιανός και σέβομαι δια πάντα το θεοφύλακτο ρωσικό κράτος.



Απευθύνομαι λοιπόν σε κάθε ορθόδοξο ιερέα, σε κάθε ευσεβή ηγεμόνα και ικετεύω να διαβάσει την απάντησή μου με σωφροσύνη και πραότητα, παραμερίζοντας κάθε άδικη οργή και μένος. «Οργή γαρ ανδρός δικαιοσύνην Θεού ου κατεργάζεται» [4], λέγει ο θείος Ιάκωβος ο αδελφόθεος. Εξάλλου όπου διεισδύει οργή και μένος, εκεί φωλιάζει κάθε ψυχική εκτροπή, διαταραχή και σύγχυση του λογικού μέρους της ψυχής, ο δε νους τυφλώνεται από την θύελλα της οργής. Γι' αυτό φωτίστε τον νου σας με την αρμόζουσα στους ορθοδόξους ησυχία της ιεράς αγάπης και νηφαλιότητας· προσπαθείστε, με πνεύμα πραότητος, κατά τον θείο απόστολο [5], να με ελέγξετε αν αποκλίνω από την ορθόδοξη πίστη, είτε από παρανόηση, λήθη, είτε από ανεπαρκή καλλιέργεια του νου και της φρονήσεώς μου. Δεν ντρέπομαι να με διορθώνουν, μήτε απορρίπτω κάτι τέτοιο, αντιθέτως το επιθυμώ διακαώς και δέχομαι κάθε σύσταση με αγάπη, αφού έτσι θα οδηγηθώ με ασφάλεια στην βασιλεία των ουρανών, την προσμονή κάθε πιστού.

Συνεπώς ολόψυχα πιστεύω και απερίφραστα ομολογώ τον μόνο Ύψιστο Θεό, τον Δημιουργό των πάντων, τον άναρχο, τον αίδιο, τον αιώνιο, τον υπάρχοντα σε

τρεις υποστάσεις· τον Πατέρα, τον Υιό και το Άγιο Πνεύμα. Τον αδιαίρετα διαιρούμενο στον Πατέρα ως πηγή και άναρχη αρχή του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, στον Υιό ως γεννώμενο από Αυτόν και υποστατικώς λατρευόμενο και δοξολογούμενο και στο Άγιο Πνεύμα, το εκπορευόμενο από τον Πατέρα υποστατικώς πιστευόμενο και ομολογούμενο. Τον ένα Τριαδικό Θεό, την μία θεότητα, την μία βασιλεία, την μία κυριότητα, που αδιαίρετα διαιρείται σε υποστάσεις και ασύγχυτα ενώνεται με την άναρχη θεία ουσία. Κατ' αυτόν τον τρόπο αντιλαμβάνομαι και κατανοώ συνοπτικά την αγία, ομοουσία και αδιαίρετη Τριάδα.

Επίσης πιστεύω και ομολογώ ότι ο από τον άναρχο Θεό Πατέρα, ανάρχως και αϊδίως γεννώμενος Υιός και Θεός Λόγος, με την ευδοκία του Πατρός και την Χάρη του Αγίου Πνεύματος, συνελήφθη στους αγνούς λαγόνες της Παναγίας και αειπαρθένου Μαρίας της Θεομήτορος. Δεχόμενος την αγία σάρκα από το άμωμο αίμα της, εγενήθη ως τέλειος άνθρωπος όντας ο ίδιος τέλειος Θεός που υπάρχει και λατρεύεται σε μία υπόσταση και δύο φύσεις, δύο ενέργειες και δύο βουλήσεις. Μάλιστα, ούτε η θεότητά Του μετατράπηκε σε ανθρωπίνη φύση ούτε η ανθρωπότητά του μετατράπηκε σε θεία. Πιστεύω και ομολογώ πως για την σωτηρία μας Αυτός υπέφερε τον σταυρό, τα πάθη, τον θάνατο και την τριήμερη ταφή, και όλα αυτά ευδόκησε εθελουσίως να τα δεχθεί στην σάρκα Του. Ταυτόχρονα η θεότητά Του παρέμεινε αμέτοχη στο πάθος, καθώς η θεία φύση είναι ανώτερη από κάθε φθορά και πόνο, και αναστήθηκε εκ νεκρών την τρίτη ημέρα μέσα σε δόξα από τον Θεό Πατέρα και αναλήφθηκε στους ουραμούς με την αγία σάρκα Του, την οποία δέχθηκε και αφθαρτοποίησε καθιστώντας αυτήν απαθή. Κάθεται εν σαρκί στα δεξιά του Θεού Πατρός και πάλι θα έλθει με δόξα, για να κρίνει τους ζωντανούς και τους νεκρούς και να ανταποδώσει στον καθένα ανάλογα με τις πράξεις του.

Επίσης πιστεύω στο Άγιο Πνεύμα και το κηρύττω ως Θεό, που υπάρχει και προσκυνείται υποστατικώς. Εκπορεύεται δε μόνο από τον Πατέρα, όπως μας δίδαξε και μας φανέρωσε μυστικά η θεία φωνή του αγίου Ιωάννου στο ιερό Ευαγγέλιο. Δεν φρονώ και δεν διδάσκω τίποτε περισσότερο από αυτήν την αγία μυστική διδαχή περί του Αγίου Πνεύματος. Ταυτοχρόνως συμφωνώ ολόψυχα με όλα τα θεολογικά δόγματα και νοήματα, όπως αυτά μας παραδόθηκαν από τους αυτόπτες μάρτυρες και υπηρέτες του Θεού-Λόγου αλλά και οι μεταγενέστερες Οικουμενικές Σύνοδοι των θεοπνεύστων πατέρων. Δεν προσθέτω ούτε αφαιρώ τίποτα σε αυτά και δεν αλλάζω ούτε ένα γιώτα η μία κεραία. Αντίθετα φυλάω αναλλοίωτη εντός μου όλη την ορθόδοξη πίστη και διδασκαλία. Ακολουθώ δε τις εκκλησιαστικές παραδόσεις, τις οποίες οι πατέρες καθιέρωσαν. Δηλαδή, για την προσκύνηση των τιμίων εικόνων, για τις νηστείες, για την μοναστική ευταξία και

τους κανόνες, που έγραψαν και παρέδωσαν στην αγία, αποστολική και καθολική Εκκλησία και για την θεία Λατρεία· όλα αυτά τα δέχομαι, τα κηρύττω και τα ασπάζομαι με όλη την καρδιά μου.

Παραπομπές:

1. Α Κορ. 10,32.
2. Ιακ. 2,20.
3. Μ. Βασιλείου, Περί τελειότητος βίου των Χριστιανών , Ε.Π.Ε. 3,462,1.
4. Ιακ. 1,20.
5. Γαλ. 6,1

**[\*Γράφτηκε από τον όσιο Μάξιμο κατά την διάρκεια του εγκλεισμού του στην Μονή Οτρότς του Τβερ μετά το έτος 1534. Βλ. Αγίου Μαξίμου Γραικού, Λόγοι, τ. Α΄, Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου, Άγιον Όρος 2011, σελ. 117.]**

Επίσης ομολογώ και κηρύττω σε κάθε ορθοδόξο πιστό την ευλογημένη Δέσποινά μου Θεοτόκο, την προστάτιδα και υπέρμαχο όλων των ορθοδόξων χριστιανών, ότι Αυτή είναι αγία και πάναγνη και πανάχρονη και αιειάρθενη. Ακόμα και πριν από την θεία και άσπορο σύλληψη του ενσαρκωμένου από αυτήν μονογενούς Υιού του Θεού, κατά την ίδια την γέννηση και μετά την γέννηση εκείνη παρέμεινε Παναγία Παρθένος. Όπως δεν γνώρισε πειρασμό ανδρός πριν από την άσπορη σύλληψη του Εμμανουήλ, έτσι παρέμεινε και μετά την γέννησή Του. Ας μην επιτρέψει κάποιος από τους χριστιανούς στον εαυτό του να διανοηθεί σχετικά με αυτά κάτι βλάσφημο για την Παναγία και Αειπάρθενο, την τιμιωτέρα των Χερουβείμ και ασυγκρίτως ενδοξότερα των Σεραφείμ!

Επί του θέματος πιστεύω πως είπα αρκετά και δεν επεκτείνομαι, για να μην κουράσω πολυλογώντας την ευσέβειά σας.



Αυτή είναι γενικώς η ορθή και αλάνθαστη πεποίθησή μου για την αγία και άμωμη χριστιανική πίστη, που ενστερνίζομαι και κηρύττω με παρρησία. Μερικοί που θρασύνονται και τολμούν να με αποκαλούν αιρετικό, ας ομολογήσουν τον λόγο και ας με στηλιτεύσουν φανερά, αξιώνοντας την διόρθωσή μου. Δεν απορρίπτω την διόρθωση, ούτε ντρέπομαι τον έλεγχο, όταν προέρχεται από πατρική αγάπη και συνοδεύεται από ειρήνη και πραότητα. Με την χάρη του Χριστού σε όλες τις πραγματείες μου, σε όλες τις μεταφράσεις που πραγματοποίησα και με όλες τις διορθώσεις των ιερών βιβλίων, διδάσκω κάθε άνθρωπο να ορθοφρονεί για τον ενσαρκωμένο Θεό Λόγο. Να μην Τον αποκαλεί δηλαδή μόνο άνθρωπο, όπως



συμβαίνει στα Ωρολόγιά σας, αλλά να Τον αναγνωρίζει ως τέλειο Θεό και τέλειο άνθρωπο σε ένα Πρόσωπο, τον μόνο Θεάνθρωπο. Επίσης ομολογώ με όλη την ψυχή μου ότι Αυτός ο Θεάνθρωπος αναστήθηκε από τους νεκρούς την τρίτη ημέρα και δεν γεύθηκε οριστικό θάνατο, όπως κηρύττουν παντού τα σχόλια στα Ευαγγέλια που διαθέτετε. Διδάσκω έτσι, ώστε όλοι να πιστεύουν και να ομολογούν ότι Αυτός είναι αδημιούργητος κατά την Θεότητα και όχι δημιουργημα και κτίσμα, όπως βλασφημεί ο αισχρός Άρειος και όπως αναφέρουν παντού τα Τριώδια, την διόρθωση των οποίων παραμελείτε.

Αναγνωρίζω και ομολογώ Αυτόν ως μόνον γεννηθέντα εκ του Πατρός προ πάντων των αιώνων, όπως διδάσκει ο θείος απόστολος και όλοι οι θεόπνευστοι θεολόγοι, αμήτορα, και όχι «και από τον Πατέρα». Ο Πατέρας δεν αποκαλείται πουθενά στην αγία Γραφή αμήτωρ, καθώ δεν γεννήθηκε και δεν προήλθε από κάποια άλλη προγενέστερή Του ύπαρξη. Ας μην υπάρχει στους ορθοδόξους μία τέτοια βλασφημία! Ο Πατέρας είναι άναρχος, αγέννητος και αίδιος και δεν έφερε ο ίδιος τον εαυτό Του στην θεία ύπαρξη και υπόστασή Του, όπως φρονούν ασεβώς μερικοί ανόητοι. Επειδή, αν το δεχθούμε αυτό, τότε πρέπει να ομολογήσουμε ότι προτού ο ίδιος φέρει τον εαυτό Του στην ύπαρξη, Αυτός δεν υπήρχε και επομένως θα αναγνωριστεί ως δημιουργημα και ο ίδιος θα αποτελεί για τον εαυτό Του την αιτία και την αρχή. Συνεπώς θα υπάγεται στον χρόνο, θα έχει αρχή και τέλος -Αυτός, ο μόνος αδημιούργητος, άναρχος, αίδιος, αιώνιος και ατελεύτητος μαζί με τον Υιό και το Άγιο Πνεύμα που προέρχονται από Αυτόν. Τα Ωρολόγια όμως που έχετε, Τον κηρύττουν μυστικά ως αμήτορα προς τον Υιό και εσείς δεν δίδετε σημασία σε αυτήν την βλασφημία και δεν την διορθώνετε.

Στις πραγματείες μου στηλιτεύω, απορρίπτω και αντικρούω κάθε λατινική αίρεση και κάθε ιουδαϊκή και ειδωλολατρική βλασφημία, όπως δείχνουν οι ίδιοι οι λόγοι μου. Συμβουλεύω τον εαυτό μου και κάθε ευσεβή μοναχό να διάγει τον βίο του και να ρυθμίζει την ζωή του σύμφωνα με τις θείες εντολές, τις παραδόσεις και τους κανόνες των αποστόλων και των αγίων πατέρων. Συμβουλεύω να αποφεύγουν την κερδοσκοπία και την τοκογλυφία, την αδικία και την αρπαγή των ξένων έργων και περιουσιών. Σύμφωνα με την διδασκαλία των αγίων Ευαγγελίων και όλης της αγίας Γραφής, όσοι διαπράττουν αυτά τα έργα δεν εισέρχονται στην βασιλεία του Θεού, αλλά καταδικάζονται από τον φοβερό Κριτή σε αιώνια βάσανα. Άραγε μήπως για αυτόν τον λόγο έγινα για εσάς απαράδεκτος και αποκλήθηκα αιρετικός; Σκεφθείτε, αν είναι δίκαιο να ακούω και να υφίσταμαι όλα αυτά από σας, ενώ είμαι αθώος αναφορικά με τα ζητήματα της ορθοδόξου πίστεως. Στον βίο μου και στα αμαρτήματά μου δεν υπάρχει κανείς περισσότερο αμαρτωλός από εμένα. Μάρτυράς μου είναι ο Κύριός μας, ο Ιησούς Χριστός, ο αληθινός Θεός. Πέρα όμως από το πλήθος των ανομιών μου, δεν αναγνωρίζω τίποτα εις βάρος μου, τίποτα

βλάσφημο σχετικά με την άμωμη και αμόλυντη χριστιανική πίστη. Ούτε πονηρίες ούτε συκοφαντίες είπα εναντίον κανενός πιστού ανθρώπου, έστω και αν με είχε προσβάλει στο παρελθόν η με προσβάλλει ακόμη και τώρα, επειδή γνωρίζω την εντολή του Σωτήρα που προστάζει: «αγαπάτε τους εχθρούς υμών, ευλογείτε τους καταρωμένους υμάς, καλώς ποιείτε τοις μισούσιν υμάς και προσεύχεσθε υπέρ των επηρεαζόντων υμάς και διωκόντων υμάς, όπως γένησθε υιοί του πατρός υμών του εν ουρανοίς» [6]. Είναι σαφές ότι όσοι πράττουν και φρονούν αντίθετα με αυτήν την εντολή δεν είναι υιοί του Υψίστου, αλλά του θεομάχου και μισανθρώπου, είναι τέκνα του διαβόλου και ευνοούμενοί του. Καθώς όμως ορισμένοι καθοδηγούμενοι από έχθρα εναντίον μου παρουσιάζουν για να με συκοφαντήσουν, μία φράση που άρπαξαν από την μετάφραση του Τριωδίου που έκανα, επιχειρώντας με αυτήν να με εμφανίσουν ως αιρετικό, θεωρώ αναγκαίο να δώσω εν συντομία μία απάντηση, ώστε να μην πέσουν και άλλοι σε παρόμοια αμαρτία και καταδικάσουν άδικα κάποιον αθώο άνθρωπο.

Παραπομπές:

6. Ματθ. 5,44-45.

Θα αρχίσω ως εξής. Στα στιχηρά για την ημέρα της ένδοξης εν σαρκί Αναλήψεως στον ουρανό του Κυρίου και Θεού Σωτήρα μας Ιησού Χριστού οι συκοφάντες μου βρήκαν μία ακατάλληλη, όπως τους φάνηκε, φράση, «εκάθισας» και μίαν άλλη «καθίσας» και είπαν: ο Μάξιμος εμφανώς στερεί τον σύνθρονο και συνάναρχο Υιό Του από την θέση εκ δεξιών του Θεού και Πατρός. Αυτή η φράση, «εκάθισας» και «καθίσας», όπως ερμηνεύουν οι ίδιοι, αφορά παρελθόντα χρόνο και όχι το παρόν ούτε τον μέλλοντα αιώνα. Εξ αυτών συμπεραίνεται πως ο Μάξιμος στερεί με το σόφισμά του τον Μονογενή από την θέση Του εκ δεξιών του Θεού Πατρός. Αυτές είναι οι ψευδείς κατηγορίες, που προβάλλουν εναντίον μου οι συκοφάντες μου. Εγώ όμως καλώντας ως μάρτυρα τον Θεό, τον μόνο καρδιογνώστη, από τον οποίο δεν μπορεί να κρυφθεί κανείς, σας απαντώ κατ' αυτόν τον τρόπο, θεοφιλέστατοι, λέγοντας όλη την αλήθεια. Εάν πίστευα ποτέ η πιστεύω τώρα η σχεδιάζω να πιστεύω στο μέλλον μία τέτοια μεγάλη βλασφημία, κατά του Κυρίου μας Ιησού Χριστού όπως με κατηγορούν άδικα οι συκοφάντες μου, ας μου στερήσει ο Κύριος την μέλλουσα κοινωνία με τους πιστούς και ας μου αρνηθεί την εκ δεξιών θέση δίπλα στον φοβερό Κριτή, όταν έλθει Αυτός να δικάσει ζώντας και νεκρούς. Ας αφορισθώ από τα πρόσωπά τους και ας στερηθώ την αιωνία δόξα και την αγαλλίαση και ας καταδικασθώ στο πυρ το εξώτερο μαζί με τον αισχρό Άρειο! Εγώ ωστόσο μαζί με τον θείο απόστολο Πάυλο κηρύττω ορθά και λέω ρητά με όλη την ψυχή μου: «Ος ων απαύγασμα της δόξης και χαρακτήρ της υποστάσεως αυτού, φέρων τε τα πάντα τω ρήματι της δυνάμεως αυτού, δι' έαυτοῦ καθαρισμόν

ποιησάμενος των αμαρτιών ημών εκάθισεν εν δεξιά της μεγαλωσύνης εν υψηλοῖς...» [7] Επίσης κάθε μέρα και κάθε νύχτα ψάλλω μαζί με όλους τους ορθοδόξους, «τη δεξιά σου του Θεού υψωθείς» [8]. Καθώς και στην καθημερινή δοξολογία ψάλλω, δοξολογώ και λέω: «Κύριε ο Θεός, ο αμνός του Θεού, ο Υιός του Πατρός, ο αίρων την αμαρτίαν του κόσμου, ελέησον ημάς ο αίρων τας αμαρτίας του κόσμου...».



Ας γνωρίζετε επίσης, θεοφιλέστατοι επίσκοποι και λαμπροί ηγεμόνες και βογιάροι, ότι, όταν εγώ ο αμαρτωλός πραγματοποίησα την διόρθωση του Τριωδίου, μετέφραζα τις λέξεις στους μεταφραστές σας Δημήτριο και Βλάσιο στην λατινική γλώσσα, επειδή δεν γνώριζα ακόμη πλήρως την γλώσσα σας [9]. Αν όμως βρίσκετε κάτι βλάσφημο στις αναφερθείσες φράσεις, «εκάθισας» και «καθίσας», τότε το δίκαιο είναι να αναγνωρισθούν αίτιοι αυτής της απρεπούς αμελείας εκείνοι και όχι εγώ, επειδή δεν γνώριζα τότε την διαφορά αυτών των εκφράσεων. Αν το γνώριζα, δεν θα σιωπούσα, αλλά οπωσδήποτε θα διόρθωνα αυτήν την απρεπή παραδρομή. Ποιό όφελος άραγε θα είχα από αυτά τα μαύρα κουρέλια, τις προσευχές, τον μοναχικό βίο και αυτές τις πολυετείς κακουχίες μου, αν αποδειχθώ ότι βλασφημώ τον Κύριο και Θεό και Σωτήρα μου, τον Ιησού Χριστό, στον οποίο ευελπιστώ από την νεότητά μου;

Σας ικετεύω λοιπόν ορθόδοξοι, μην ακούτε αυτές τις άδικες συκοφαντίες, και ως ευσεβείς μιμητές του ελεήμονος και φιλανθρώπου Χριστού να κρίνετε την υπόθεσή μου και να δείξετε το έλεός σας σε εμένα, τον φτωχό και πένητα, που σας



προσκυνώ. Φωτιζόμενος και νουθετούμενος από την Χάρη του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, ακατάπαυστα με όλη την ψυχή μου προσεύχομαι στον κοινό Άρχοντα και Δημιουργό να ελεεί και να σώζει το θεοφύλακτο κράτος και να δίνει μακροζωία και υγεία στον ευσεβή και μεγάλο ηγεμόνα της Ρωσίας, Ιωάννη, γιο του Βασιλείου, και στον αδελφό του, τον ηγεμόνα Γεώργιο. Κάθε μέρα δέκα φορές γονατιστός προσεύχομαι γι' αυτούς μπροστά στον βασιλεύοντα στους ουρανούς Κύριό μας Ιησού Χριστό, τον οποίο και καλώ ως μάρτυρα ότι λέγω την αλήθεια. Που βασίζονται λοιπόν ορισμένοι και με συκοφαντούν άδικα, αποκαλώντας με προδότη και εχθρό του θεοφυλάκτου Ρωσικού κράτους; Ας μην τους καταλογίσει Κύριος ο Θεός αυτήν την αμαρτία! Δεν είναι ούτε καλό ούτε πρόπον στους ιερείς του Κυρίου Ιησού Χριστού, του Υιού του Θεού, του Υψίστου αρχιερέα, να υπερχειλίζουν από οργή, θυμό και μνησικακία, να μισούν άδικα και να καταδιώκουν με εχθρότητα τους αθώους, και μάλιστα αυτούς που προσεύχονται για σας ακατάπαυστα και αγωνίζονται με θείο ζήλο και εργάζονται για την ευαγγελική αλήθεια και την ευταξία του μοναχικού βίου.

Αφού όμως σας είναι δυσάρεστα ο θείος ζήλος μας και η δίψα μας για την αλήθεια, με τα οποία επιδιώκουμε τα θεία, ευελπιστώντας στην δική σας και την δική μας ορθόδοξη πίστη και αγάπη, γιατί τότε με κρατάτε εδώ δια της βίας; Ποιός σας αναγκάζει δια της βίας να πράξετε οτιδήποτε; Εσείς οι ίδιοι εξάλλου επιθυμείτε να διδάσκεστε την αλήθεια. Σε μας πάλι κατά την εντολή του Θεού εναπόκειται το καθήκον να κηρύττουμε, όσο μπορούμε και σε όσους μας ερωτούν, τα σχετικά για την ευαγγελική και αποστολική αλήθεια και τον παραδεδομένο από τους πατερικούς κανόνες γνωστό μοναχικό βίο. Καθώς είπε ο επουράνιος Βασιλεύς, ο Ιησούς Χριστός, «ο λέγω υμίν εν τη σκοτία, είπατε εν τω φωτί, και ο εις το ους ακούετε, κηρύξατε επί των δωμαίων» [10]· και αλλού, «ος γαρ εάν επαισχυνθή με και τους εμούς λόγους εν τη γενεά ταύτη» [11]. Τα υπόλοιπα είναι γνωστά στους κυρίους μου.

Παραπομπές:

7. Εβρ. 1,3.

8. Πραξ. 2,33. Συγκρ. Εφεσ. 1,20: ην ενήργησεν εν τω Χριστώ εγείρας αυτόν εκ νεκρών, και εκάθισεν εν δεξιά αυτού εν τοις επουρανίοις. Εβρ. 1,3: εκάθισεν εν δεξιά της μεγαλωσύνης εν υψηλοίς.

9. Βλ. Αγίου Μαξίμου Γραικού, Λόγοι, τ. Α', Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου, Άγιον Όρος 2011, σ.σ. 55-67.

10. Ματθ. 10, 27.

11. Μαρ. 8,38.

Γιατί όμως με καλέσατε από το Άγιον Όρος, και κυρίως γιατί με κρατάτε εδώ δια

της βίας, αφού δεν έχετε ανάγκη από την εκμάθηση της Αγίας Γραφής που μπορέσατε να μελετήσετε εν μέρει εξαιτίας μου; Θα σας παρακαλούσα βέβαια να μην συγχύζεστε, επειδή είπα ότι με κρατάτε εδώ δια της βίας· αυτή την εξήγηση την κάνω μόνο μπροστά στους ευσεβείς και ορθοδόξους δικαστές και ηγεμόνες. Εσείς οι ίδιοι γνωρίζετε καλά τον κανόνα της Α Οικουμενικής Συνόδου της Νικαίας που ορίζει αυστηρά σε όλους τους σεβασμιωτάτους ιεράρχες να μην δικάζουν κάποιον που δεν ανήκει στην Επαρχία και την περιοχή τους. Συνεπώς, το αν είμαι σωστός και αλάνθαστος αναφορικά με την ορθόδοξη πίστη, είναι κάτι που πρέπει να το δικάσει και να το κρίνει ο Οικουμενικός Πατριάρχης και όχι οι ιερείς της ευσεβούς ρωσικής γης. Επειδή είμαι Έλληνας και Έλληνας γεννήθηκα, ανατράφηκα και εκάρην μοναχός στην ελληνική γη. Γι' αυτό υπάγομαι στους ιερείς της ελληνικής γης σύμφωνα με τους κανόνες και τις διατάξεις των ιερών συνόδων.



Συνεπώς πρέπει εσείς οι ευσεβείς να ακούσετε και να υποταχθείτε καθόλα στους θείους κανόνες και τις διατάξεις των ιερών συνόδων, για να φανείτε σε όλα δίκαιοι ενώπιον του Θεού και άξιοι τιμής και επαίνου από τους ανθρώπους. Αν όμως φανερωθεί ότι αδίκησα κάποιον εδώ σε κάτι η κακομελέτησα εναντίον του ευσεβούς και ενδόξου μεγάλου ηγεμόνα της Ρωσίας και οι κατήγοροί μου το αποδείξουν, τότε δεν αρνούμαι ούτε την θανατική καταδίκη, και μετά χαράς θα δεχθώ οποιαδήποτε προσωρινή τιμωρία, για να γλιτώσω με αυτόν τον τρόπο από την αιωνία τιμωρία. Ελπίζω όμως στο άρρητο έλεος του Θεού, επειδή αυτοί που με συκοφάντησαν με διέβαλαν σε όλα. Ο Θεός να τους συγχωρήσει, όποιοι και αν είναι.

Αυτήν την απάντηση εκ μέρους μου σχετικά με την υπόθεση αυτήν θεωρώ αρκετή. Όσον δε αφορά προσωπικά εμένα, μολονότι δεν είμαι υψηλός στην γνώση και την κατανόηση της αγίας Γραφής, με έστειλαν εδώ από το Άγιον Όρος κατόπιν παρακλήσεως και οδηγίας του ευσεβούς και αιμνήστου μεγάλου ηγεμόνα Βασιλείου, υιού του Ιωάννου πασών των Ρωσιών, από τον οποίον στην διάρκεια εννέα ετών αξιώθηκα μεγάλων τιμών. Υπακούοντας στην διαταγή του μετέφρασα από την ελληνική στην ρωσική γλώσσα όχι μόνο την Ερμηνεία του Ψαλτηρίου, που έχει ιδιαίτερα μεγάλη σημασία και είναι πλήρης κάθε οφέλους και πνευματικού γλυκασμού, αλλά και άλλα θεόπνευστα βιβλία, τα οποία πολλαπλώς είχαν αλλοιωθεί από τους αντιγραφείς. Αυτά τα βιβλία, με την βοήθεια της Χάριτος του Χριστού και την σύμπραξη του αγίου Παρακλήτου, τα διόρθωσα προς το καλύτερο, όπως γνωρίζετε και εσείς. Αν όμως παρέβλεψα κάτι είτε από λήθη είτε από κάποια άλλη αιτία και, όπως παρατηρήσατε, κάτι δεν μεταφράστηκε ορθά, οι αιτίες αυτού μπορούν να είναι διάφορες και συμβαίνουν κάθε ώρα στον ανθρώπινο νου λόγω της ατελείας του. Εξάλλου και η λήθη τον επισκιάζει και η θλίψη του προκαλεί σύγχυση και τυχαίνει η οργή και ο θυμός και η μέθη να τον συσκοτίζουν. Εξαιτίας των τόσων πολλών αναταραχών που αναστατώνουν τον αδύναμο νου του ανθρώπου, αν κάποιος παρέβλεψε κάτι, δεν πρέπει να απορούμε και να παραξενευόμαστε με αυτό η να τον κατηγορούμε ότι υπέπεσε σε αίρεση, αλλά αντίθετα πρέπει να τον αντιμετωπίζουμε με έλεος και να του επιδεικνύουμε χριστιανική αγάπη. Και ο,τι αυτός παρέβλεψε είτε από λήθη είτε από κάποιον άλλον λόγο, πρέπει να το διορθώνουμε μαζί του. Πραγματικά δεν υπάρχει άνθρωπος που να είναι απόλυτα τέλειος, αλλά καθένας από εμάς υπόκειται στην λήθη και την άγνοια, άλλος σε μεγαλύτερο και άλλος σε μικρότερο βαθμό, και όλοι μας χρειαζόμαστε την συμβουλή και την βοήθεια των άλλων. Λαμβάνοντας υπόψη όλα αυτά, θα ήταν δίκαιο και ευσεβές εκ μέρους σας να ακολουθήσετε το παράδειγμα εκείνου του αγαθού ποιμένα, που άφησε τα ενενήντα εννέα πρόβατα στο βουνό και πήγε να βρει το ένα, το απολωλός, και, αφού το βρήκε, το πήρε στους ώμους του και γύρισε πίσω χαίροντας γι' αυτό περισσότερο από όσο για τα

ενενήντα εννέα που δεν είχαν χαθεί. Ικετεύω την τιμιότητά σας, μιμούμενοι το έλεος και την πραότητα Του, απορρίψετε και εσείς, ως σεβάσμιοι ιερείς Του και μυστικοί ποιμένες των λογικών προβάτων Του, κάθε απρεπή κίνηση του λογικού μέρους της ψυχής σας. Μεταβάλλετε την πολύχρονη δυσμένεια, για να μην πω έχθρα, προς εμένα τον φτωχό, και δείξτε σε εμένα τον αμαρτωλό την θεία αγάπη και πραότητα που αποτελούν γνωρίσματα του Σωτήρα μας Ιησού Χριστού, για να γίνετε και εσείς καθόλα μιμητές Του, βοηθοί στην σωτηρία των παραστρατημένων και επιμελείς και σταθεροί φύλακες της αγίας εντολής Του. Της αγίας δηλαδή και θείας ευεργετικής αγάπης και της εφαρμογής του νόμου κατά τον θείο απόστολο, μόνο μέσω της οποίας μπορεί να αποκτήσει κανείς την αιωνία βασιλεία του ουρανού Βασιλέα που ήλθε στην γη, για να σώσει και όχι να απωλέσει τις ανθρώπινες ψυχές. Αυτώ δόξα εις τον αιώνα του αιώνος. Αμήν.